

Program Europa dla Obywateli

Katalog Dobrych Praktyk

Program Europa dla Obywateli

Katalog Dobrych Praktyk 2009

WSTĘP

ROZDZIAŁ 1

Europa dla Obywateli to Program wspierający aktywne obywatelstwo europejskie, czyli zaangażowanie obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w proces integracji europejskiej. Dzięki międzynarodowym spotkaniom, wymianie doświadczeń i opinii obywateli, Program powinien przyczynić się do rozwoju dialogu międzykulturowego i pogłębienia wzajemnego zrozumienia między obywatelami Unii Europejskiej.

Drodzy Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce drugą edycję „Katalogu Dobrych Praktyk” — zbioru najciekawszych, naszym zdaniem, projektów zrealizowanych w ramach Programu Europa dla Obywateli.

Aby jego lektura była zrozumiała, kilka słów o samym Programie i jego strukturze.

Europa dla Obywateli wspiera aktywne obywatelstwo europejskie, czyli zaangażowanie obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w proces integracji. Projekty realizowane w ramach programu promują model demokracji uczestniczącej, w której obywatele 27 państw członkowskich UE aktywnie biorą udział w życiu wspólnoty europejskiej, a poprzez dialog obywatelski przełamują bariery językowe i kulturowe.

Projekty z Programu Europa dla Obywateli dotyczą trzech obszarów. Pierwszy z nich to współpraca mieszkańców miast partnerskich, drugi — działalność

obywatelska organizacji pozarządowych, a trzeci — historyczny, odnosi się do pamięci o ofiarach reżimu nazistowskiego i stalinowskiego. Historia w tym ujęciu ma przypominać obywatelom Europy o genezie powstania Unii Europejskiej.

Przedsięwzięcia projektowe w Programie Europa dla Obywateli mogą przybierać formę wolnych spotkań, konferencji, paneli dyskusyjnych, zawodów sportowych, warsztatów artystycznych, konkursów, stron internetowych, publikacji i filmów. Na poziomie krajowym, w zależności od rodzaju projektu, o granty mogą starać się władze i organizacje lokalne, organizacje badające europejski porządek publiczny (zespoły ekspertów), organizacje społeczeństwa obywatelskiego, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, instytucje edukacyjne, organizacje wolontariacie i organizacje działające w dziedzinie sportu amatorskiego.

www.europadlaobywateli.pl

Struktura Programu Europa dla Obywateli

Działanie 1. Aktywni obywatele dla Europy

Poddziałanie 1. Partnerstwo miast (town-twinning)

- 1.1. Spotkania mieszkańców miast partnerskich
- 1.2. Tworzenie tematycznych sieci miast partnerskich

Poddziałanie 2. Projekty obywatelskie i środki wsparcia

- 2.1. Projekty obywatelskie
- 2.2. Środki wsparcia

Działanie 2. Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie

Poddziałanie 1. Strukturalne wsparcie dla organizacji badających europejską politykę publiczną

Poddziałanie 2. Strukturalne wsparcie dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego na poziomie europejskim

Poddziałanie 3. Wsparcie dla projektów inicjowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Działanie 3. Razem dla Europy

Działanie to jest bezpośrednio nadzorowane przez Komisję Europejską, dlatego nie ma w nim zastosowania konkursowa droga wyboru projektów. Komisja Europejska finansuje kampanie i materiały promocyjne, wydarzenia medialne mające na celu promocję programu, prezentację najlepszych praktyk i rozpowszechnianie rezultatów projektów, przeprowadza też badania i analizy.

Działanie 4. Aktywna pamięć europejska

Działanie ma na celu podkreślenie fundamentalnych wartości, w oparciu o które zbudowano Unię Europejską, takich jak wolność, demokracja i poszanowanie praw człowieka. Aby w pełni docenić ich znaczenie, konieczne jest zachowanie pamięci o czasach, gdy nazizm i stalinizm łamały te zasady. Europa może zachować pamięć o przeszłości, w tym także o jej ciemnych stronach, upamiętniając ofiary i chroniąc miejsca oraz zbiory archiwalne związane z przesiedleniami.

PROJEKTY

ROZDZIAŁ 2

Działanie 1. Aktywni Obywatele dla Europy

Działanie dzieli się na dwa poddziałania. Pierwszy, **Partnerstwo Miast** ma na celu zainicjowanie współpracy między różnymi miastami europejskimi oraz stworzenie okazji do nawiązywania przyjaźni i wymiany doświadczeń między obywatelami Europy. Celem drugiego poddziałania o nazwie **Projekty obywatelskie i środki wsparcia** jest wspieranie międzynarodowych i międzysektorowych projektów bezpośrednio angażujących mieszkańców Europy. Ich uczestnikami powinni być obywatele wspólnie działający na rzecz kluczowych kwestii dla przyszłości Europy.

Działanie 2. Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie

Adresatem tego działania są organizacje społeczeństwa obywatelskiego i zespoły ekspertów, które otrzymują wsparcie strukturalne na podstawie programu prac (dotacje operacyjne) lub wsparcie dla projektów ponadnarodowych (dotacje na projekty).

Działanie 3. Razem dla Europy

Celem tego działania jest pogłębianie koncepcji aktywnego obywatelstwa europejskiego oraz szerzenie wiedzy o niej w całej Europie za pomocą wydarzeń medialnych, badań oraz narzędzi informowania i rozpowszechniania informacji. Działanie 3 jest koordynowane przez Dyрекcję Generalną ds. Edukacji i Kultury.

Działanie 4. Aktywna pamięć europejska

To działanie stawia sobie za cel ochronę najważniejszych obiektów historycznych i zbiorów archiwalnych dotyczących przesiedleń oraz upamiętnienie ofiar nazizmu i stalinizmu.

Spotkanie Partnerskie 2008 „Ponadpokoleniowa i ponadregionalna Europa”

- **Wnioskodawca:**

Andrychów, Polska

- **Miasta partnerskie:**

Landgraaf, Holandia
Priverno, Włochy
Tukums, Łotwa
Brzeclaw, Czechy

Zorganizowane przez urząd miejski w Andrychowie spotkanie miast partnerskich było kolejnym tego typu wydarzeniem tej bardzo aktywnej na arenie międzynarodowej miejscowości. Tym razem połączono dużą konferencję z rozbudowanymi warsztatami specjalistycznymi obejmującymi wiele obszarów związanych z administracją samorządową, turystyką, ochroną środowiska, rzemiosłem, artystami i młodzieżą, edukacją dla osób starszych, muzyką i tradycją, a także przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii. Podczas spotkania podpisano również partnerstwo z miastami Priverno i Tukums.

Szczególnie warto zwrócić uwagę na bardzo praktyczne warsztaty o nazwie „Młodzież i muzyka”, w ramach których odbyły się koncerty zespołów roc-

- **Działanie 1**

Aktywni obywatele dla Europy

- **Poddziałanie 1.1**

*Partnerstwo miast (town-twinning)
Spotkania mieszkańców miast partnerskich*

kowych z Andrychowa i Landgraaf, będące kontynuacją działań artystycznych podjętych wcześniej w Holandii. Z kolei w ramach warsztatu o przeciwdziałaniu wykluczeniom społecznym Teatr Ruchu „Forma” z Inwałdu zaprezentował przedstawienie o tolerancji i akceptacji.

Jednym z najważniejszych wydarzeń projektu były obchody dożynek gminnych. W kolorowym pochodzie uczestniczyli przy dźwiękach lokalnej orkiestry dętej zaproszeni goście z miast partnerskich oraz władze i mieszkańcy Andrychowa. Finałem imprezy było wypuszczenie na znak pokoju gołębi przez burmistrzów wszystkich miast. Wizyta gości zakończyła się koncertami zespołów z Holandii i Łotwy.

Warto podkreślić, że w ten ogromny projekt zaangażowana była duża część społeczności andrychowskiej oraz wiele instytucji — od Centrum Kultury i Wypoczynku poprzez Dom Kultury po organizacje pozarządowe.

- **adres:**

Urząd Miejski w Andrychowie
Rynek 15
34-120 Andrychów
Tel. (33) 875 23 60

www.um.andrychow.pl

„Spotkania młodzieży”

Wnioskodawca:

Nowy Dwór Gdański, Polska

Miasta partnerskie:

Hennef, Niemcy

Welka nad Weliczką, Czechy

Sarny, Ukraina

Swietłyj, Rosja

Aż trudno uwierzyć, że organizatorzy „Spotkania młodzieży” z Nowego Dworu Gdańskiego potrafili zapewnić swoim młodym gościom z miast partnerskich tyle atrakcji w ciągu zaledwie sześciu dni trwania projektu. Pomysł połączenia trzech elementów — zawodów sportowych, prezentacji najciekawszych miejsc w regionie i międzynarodowej integracji młodzieży — został tu zrealizowany perfekcyjnie.

Młodzieży zaproponowano zwiedzanie Gdańska, zamku krzyżackiego w Malborku, Muzeum w Sztutowie, latarni w Krynicy Morskiej, a nawet wycieczkę kolejką wąskotorową po Żuławach i Mierzei Wiślanej. Napięty terminarz i bogaty program turystyczny nie przeszkodziły trenerom i działaczom w udziale w konferencjach podsumowujących dotychczasową współpracę czy w prelekcji pt. „Integracja przez sport”.

Działanie 1

Aktywni obywatele dla Europy

Poddziałanie 1.1

Partnerstwo miast (town-twinning)

Spotkania mieszkańców miast partnerskich

Nie zabrakło dużej dawki aktywności fizycznej — zawody w koszykówce, piłce nożnej i tenisie stołowym trwały dwa dni. Skala wydarzenia przekroczyła możliwości dwóch hal sportowych Nowego Dworu Gdańskiego, więc część rozgrywek zorganizowano w dwóch halach w sąsiednich miejscowościach. Zadbano również o tak ważne dla młodych adeptów sportu pamiątki — puchary, medale i proporce.

Organizatorzy podkreślają świetny kontakt między młodymi ludźmi, który dodatkowo został wzmocniony zorganizowaną ostatniego dnia dyskoteką. Młodzież przekonała się, że z najbliższymi sąsiadami można współzawodniczyć, współpracować i wspaniale się bawić.

Jakość projektu wynika niewątpliwie z kilkuletniego doświadczenia organizacji pozarządowych oraz administracji Nowego Dworu Gdańskiego w organizowaniu międzynarodowych spotkań. Warto też podkreślić, że w projekt zaangażowanych było dziesięć różnych instytucji lokalnych.

adres:

Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim
ul. Wejhera 3
82-100 Nowy Dwór Gdański
Tel. (55) 247 24 01
www.miastonowydwor.pl

„Węgry w Lublińcu”

Wnioskodawca:

Lubliniec, Polska

Miasta partnerskie:

Kiskunmajsa, Węgry
Kravare, Czechy

W 2009 roku Lubliniec świętował swoje 735-lecie. Z tej okazji w mieście odbyło się wiele wydarzeń kulturalnych, a jednym z najważniejszych była wizyta gości z miast partnerskich z Czech i Węgier.

Kilkudziesięcioosobowe grupy mieszkańców Kravare i Kiskunmajsa przyjechały, by wspólnie z gospodarzami spędzić czas na poznawaniu się, wymianie doświadczeń, a przede wszystkim na zabawie. W ciągu trzech dni znaleziono czas nie tylko na konferencje dotyczące integracji europejskiej i zarządzania miastem, ale także na wizyty w najciekawszych miejscach regionu, m.in. na Jasnej Górze.

Ostatniego dnia weekendu dołączyli goście z jeszcze kilku innych miast Węgier (Pomaz, Miskolec, Budapeszt), aby wieczorem zaprezentować koncert

Działanie 1

Aktywni obywatele dla Europy

Poddziałanie 1.1

Partnerstwo miast (town-twinning)
Spotkania mieszkańców miast partnerskich

„Węgry w Lublińcu”. Trzy zespoły węgierskie — rockowy „The Unique AllStarZ” oraz folkowe „Szinvolgyi” i „Majsa” — rozgrzały zebranych Polaków, Czechów i Węgrów, którzy w ciągu poprzednich dni zdążyli już się poznać i polubić. Tańce skończyły się późno po północy. Impreza udała się znakomicie, tym bardziej, że na „węgierski” program składało się wiele atrakcji — od wspomnianego koncertu, poprzez różne zabawy (w tym quiz z wiedzy o Węgrzech), po możliwość zakupu wyrobów rękodzielniczych i unikatowej nowoczesnej biżuterii na specjalnie stworzonym tego dnia stoisku.

Dzięki tegorocznemu projektowi partnerskich miast po raz kolejny okazało się, że narody Polski, Czech i Węgier łączy silna nić porozumienia. Wszyscy uczestnicy spotkania rozjeżdżali się do domów z postanowieniem ponownego spotkania, a zawarte międzynarodowe przyjaźnie zapewne przetrwają długie lata.

adres:

Urząd Miejski w Lublińcu
ul. Paderewskiego 5
42-700 Lubliniec
Tel. (34) 353 01 00
www.lubliniec.pl

„International Youth Camp Pszczyna 2008”

• **Wnioskodawca:**

Pszczyna, Polska

• **Miasta partnerskie:**

Klein Rönna, Niemcy
Zagrzeb, Chorwacja
Tököl, Węgry
Holešovo, Czechy

Międzynarodowe obozy młodzieżowe organizowane są od 1995 roku, a ich inicjatorem było niemieckie miasto Klein Rönna. Głównym celem corocznych spotkań miast partnerskich, których gospodarzem jest za każdym razem inne z nich, jest stworzenie możliwości współpracy pomiędzy ich mieszkańcami. Takie współdziałanie angażuje uczestników w tworzenie otwartej na świat i różnorodność kulturalną, demokratycznej Europy.

Program imprezy podzielono merytorycznie na dwie części — w ciągu dnia organizowano wycieczki krajoznawcze po południu Polski, natomiast wieczorami odbywały się prezentacje narodowe przygotowane przez młodzież.

Uczestniczącej w projekcie młodzieży pokazano kopalnię soli w Wieliczce, najważniejsze zabytki Krakowa (Sukiennice, Wawel, Kazimierz i inne), najciekaw-

• **Działanie 1**

Aktywni obywatele dla Europy

• **Poddziałanie 1.1**

*Partnerstwo miast (town-twinning)
Spotkania mieszkańców miast partnerskich*

sze trasy Beskidów, Sztolnię Czarnego Pstrąga i Park Wodny w Tarnowskich Górach.

Niezwykłe rozwijające tolerancję i otwartość na inne kultury były wieczory narodowe. Każdego dnia reprezentacja innego kraju opowiadała o swoim państwie, regionie i mieście., dzięki czemu uczestnicy projektu poznali tradycję i kulturę miast partnerskich.

Dzięki stałym, corocznym spotkaniom mieszkańcy trzech miast, a od 2008 roku również Holešova, nawiązują bliskie, osobiste relacje. Zachowując swoją odrębność kulturową, uczą się kultur innych krajów i społeczności lokalnych, pozbywając się uprzedzeń do innych narodów i stereotypowego myślenia o nich.

adres:

Urząd Miejski w Pszczynie
Rynek 2
43-200 Pszczyna
Tel. (32) 449 39 00

www.pszczyna.pl

„W zdrowym ciele zdrowy duch”

• Wnioskodawca:

Trzebinia, Polska

• Miasta partnerskie:

Billy-Montigny, Francja

Bönen, Niemcy

Ishøj, Dania

Reggello, Włochy

Tolerancja, zasada fair play i współpraca w zespole — propagowanie tych wartości stało się podstawą do zrealizowania międzynarodowego projektu „W zdrowym ciele zdrowy duch”, w którym wzięło udział około 200 osób. Celem organizatorów było zacieśnienie współpracy z miastami partnerskimi i wspieranie dobrych praktyk w zakresie roli sportu w systemach edukacji.

W ciągu pięciodniowego projektu zorganizowano nie tylko wiele różnorodnych zawodów sportowych, ale również spotkania, prelekcje i zabawy. Młodzież uczestniczyła w dwudniowym turnieju piłki nożnej, zawodach w tenisie stołowym, pływaniu na basenie (indywidualnie i w sztafecie szybkościowej) oraz w biegach. We wszystkich zawodach brali udział chłopcy i dziewczęta w wieku 14–16 lat. Trzebińska młodzież okazała się najlepsza w pływaniu, niemiecka w tenisie stołowym, a duńska w piłce nożnej.

• Działanie 1

Aktywni obywatele dla Europy

• Poddziałanie 1.1

Partnerstwo miast (town-twinning)

Spotkania mieszkańców miast partnerskich

Bardzo ciekawym elementem projektu okazał się wieczór europejski, na którym młodzi ludzie opowiadali o swoich krajach i miastach, prezentowali barwy i symbole narodowe, najciekawsze zabytki i muzykę charakterystyczną dla ich państw. Krótkie prezentacje multimedialne pozwoliły uczestnikom projektu zapoznać się bliżej z kulturą innych narodów, a następnie stały się podstawą do zorganizowania quizu na temat miast partnerskich. W Programie kulturalnym nie zabrakło wycieczki do Krakowa, gdzie przewodnik pokazał gościom najważniejsze zabytki.

Imprezie towarzyszyły dwa ważne dla miasta wydarzenia — podpisanie umowy partnerskiej z Reggello oraz obchody 25-lecia współpracy z Billy-Montigny.

Ten duży projekt został zorganizowany wspólnie przez sześć organizacji, wśród których znalazły się wydziały miejskie i ośrodek kultury oraz uczniowskie i parafialne kluby sportowe.

adres:

Urząd Miasta w Trzebinie
ul. Piłsudskiego 14
32 - 540 Trzebinia
Tel. (32) 612 12 27
www.trzebinia.pl

„Współpraca dla środowiska”

• Wnioskodawca:

Gniezno, Polska

• Miasta partnerskie:

Falkenberg, Szwecja
Anagni, Włochy
Speyer, Niemcy
Radviliskis, Litwa
Humań, Ukraina
Esztergom, Węgry

W Gnieźnie od kilku lat wprowadzane w życie są pomysły, których głównym celem jest zaangażowanie jego mieszkańców w ochronę środowiska. W celu jeszcze większego rozwoju działań w tym zakresie zorganizowano spotkanie pt. „Współpraca dla środowiska”, na które gnieźnieński ratusz zaprosił reprezentantów swoich sześciu miast partnerskich, aby podzielili się doświadczeniami w dziedzinie ochrony środowiska.

W czasie pobytu delegacji ww. miast w pierwszej historycznej stolicy Polski zadbano o pokazanie im nie tylko najciekawszych obiektów turystycznych, ale także infrastruktury i rozwiązań stosowanych w regionie dla ochrony środowiska (m.in. nowoczesnego składowiska odpadów komunalnych oraz zakładu produkcji wełny mineralnej stosowanej do izolacji termicznej i akustycznej).

• Działanie 1

Aktywni obywatele dla Europy

• Poddziałanie 1.1

Partnerstwo miast (town-twinning)
Spotkania mieszkańców miast partnerskich

Kulminacyjnym punktem realizacji projektu „Współpraca dla środowiska” była konferencja, na której każda delegacja przedstawiła charakterystyczne dla własnych okolic rozwiązania ekologiczne. W relacjach pojawiły się: wykorzystanie energii wiatru, która zaspokaja 15% zapotrzebowania energetycznego Falkenbergu, projekt rozmieszczenia paneli słonecznych na dachach w Esztergom, sukcesy nowo powstałego Centrum Edukacji Ekologicznej w Radviliskis, innowacyjne próby wykorzystania alternatywnych źródeł energii w Speyer oraz uświadamiające akcje społeczne od kilku lat inicjowane w Gnieźnie. Wśród tych ostatnich są m.in. promowanie zakupów z własną torbą, dni sprzątania miasta czy propagowanie oszczędzania energii na co dzień.

Dzięki wymianie doświadczeń i nowych pomysłów uczestnicy zdali sobie sprawę, że społeczności miast łączy troska o środowisko naturalne dla nich najważniejsze, bo najbliższe ich domom. Rezultat spotkania przewyższył oczekiwania organizatorów. Wyjątkowe doświadczenia uczestników, którzy spotkali się w jednym miejscu i podzielili się nimi, sprawiły, że pojawiła się chęć zarówno wprowadzenia w życie miast niestosowanych dotąd pomysłów, jak i organizowania kolejnych spotkań — tym razem zapewne w którymś z miast partnerskich Gniezna.

adres:

Urząd Miejski w Gnieźnie
ul. Lecha 6
62-200 Gniezno
Tel. (61) 426 04 00
www.gniezno.eu

Fundacja Instytut Spraw Publicznych

Fundacja od 14 lat analizuje ważne problemy społeczne i polityczne, inicjuje debaty publiczne oraz przedstawia rekomendacje służące poprawie rozwiązań prawnych i instytucjonalnych. Innymi celami jej działalności są: sygnalizowanie zagrożeń dla życia publicznego i budowanie współpracy pomiędzy środowiskami polityków, naukowców, dziennikarzy i działaczy organizacji pozarządowych.

Fundacja współpracuje z ekspertami z krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich. Dużą wagę przykładają do rozpowszechniania wyników projektów badawczych, które publikuje w formie raportów, książek i komunikatów oraz przekazuje bezpośrednio parlamentarzystom, członkom rządu i pracownikom administracji, dziennikarzom, naukowcom i działaczom społecznym.

Fundacja prowadzi cztery programy: Program Europejski, Program Polityki Społecznej, Program Migracji i Polityki Rozwojowej oraz Program Prawa Instytucji Demokratycznych. W ich ramach realizuje projekty z zakresu polityki społecznej, procesów migracyjnych, a także projekty służące promowaniu integracji europejskiej i budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, których zakres obejmuje większość tematów kluczowych dla funkcjonowania Polski w

Działanie 2

Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie

Poddziałanie 2

Strukturalne wsparcie dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego na poziomie europejskim

Unii — od polskiej polityki zagranicznej i polityki europejskiej, poprzez Traktat Lizboński i funkcjonowanie instytucji unijnych, po europejski model społeczny.

Od 2009 roku Fundacja środki na bieżącą działalność pozyskuje z programu Europa dla Obywateli — stanowią one niecałe 5% jej rocznego budżetu. Środki te m. in. umożliwiają ekspertom na stałe pracującym w Fundacji uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych, co nie tylko daje im dostęp do wiedzy dotyczącej najnowszych badań, ale też umożliwia nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi partnerami projektów międzynarodowych.

adres:

Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich
ul. Więckowskiego 33/127
90-734 Łódź
Tel. (42) 630 17 49
www.iso.edu.pl

Fundacja Schumana

Działanie 2

Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie

• Poddziałanie 3

Wsparcie dla projektów inicjowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Głównym celem działalności Fundacji jest mobilizowanie obywateli do angażowania się w proces jednoczenia Europy. Dzięki programom edukacyjnym i aktywizującym oraz współpracy z wieloma środowiskami w Unii Fundacja Schumana uczy wykorzystywania szans, które daje zjednoczona Europa. Działalność ta prowadzona jest na trzech polach.

Po pierwsze, Fundacja promuje integrację europejską. Poprzez konferencje, warsztaty, seminaria i festyny edukuje obywateli państw europejskich, poszerzając ich wiedzę na temat Unii i angażując ich w działalność promującą integrację.

Po drugie, Fundacja stara się budować postawy obywatelskie, promować tworzenie społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie na poziomie lokalnym. Działania te prowadzone są przy udziale wolontariuszy z wielu krajów, co nadaje im międzynarodowego charakteru.

Trzecim obszarem, w którym działa Fundacja Schumana jest promowanie integracji europejskiej w państwach sąsiadujących z Unią. Dzięki 20-letniemu doświadczeniu Polski w procesie negocjacyjnym oraz jej zaangażowaniu w

dalszą integrację i reformy społeczno-polityczno-gospodarcze, Fundacja stała się znakomitym źródłem wiedzy dla państw starających się o członkostwo. Działa ona od 1991 roku i tworzy programy dzielenia się doświadczeniami z państwami ościennymi Unii.

Fundacja Schumana granty na bieżącą działalność otrzymuje od 2007 roku. Pozwalają jej one rozwijać działalność opartą w większości na projektach. Dotacja z programu Europa dla Obywateli w 2008 roku stanowiła około 10% budżetu rocznego organizacji i uznawana jest za bardzo łatwą do rozliczenia.

adres:

Polska Fundacja im. Roberta Schumana
Aleje Ujazdowskie 37/5
00-540 Warszawa
Tel. (22) 621 21 61
www.schuman.org.pl

„European Parliament for Youth”, Centrum Edukacji Obywatelskiej

Działanie 2

Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie

• Poddziałanie 3

Wsparcie dla projektów inicjowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Projekt zorganizowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej odbył się tuż przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Skierowany został do młodzieży z ośmiu miast, czterech polskich i czterech zagranicznych. Wzięło w nim udział 400 osób w wieku od 14 do 17 lat. Jego celem było poszerzenie wiedzy na temat tej instytucji, przybliżenie sposobu jej pracy, a nade wszystko przygotowanie młodzieży do uczestnictwa w życiu publicznym. Poprzez relacje w mediach i osobiste kontakty uczestników projektu, stał się on znany również wśród dorosłych.

Projekt polegał na przeprowadzeniu symulacji, w której młodzi uczestnicy zostali podzieleni na grupy, wcielając się w role polityków, rzeczników prasowych, dziennikarzy i urzędników wyborczych wykreowanego na potrzeby projektu państwa europejskiego.

Projekt składał się z 4 spotkań w polskich miastach, na które zapraszani byli uczniowie z sąsiedzkich miast zagranicznych. Spotkania odbywały się w: Augustowie (z gośćmi z Wilna), Policach (z gośćmi z Loecknitz), Rzepedzi (z uczestnikami z Medzilaborce) oraz Cieszynie (z gośćmi z Czeskiego Cieszyna). Uczestnicy z dwóch krajów dzieleni byli na zespoły reprezentujące konkretne frakcje

w Parlamencie Europejskim, a ich zadaniem było przygotowanie kampanii wyborczej, jej realizacja oraz głosowanie w wyborach na fikcyjnych kandydatów.

Skala i temat projektu spotkały się z dużym zainteresowaniem mediów, które z chęcią relacjonowały jego przebieg, Zainteresowały się nim również szkoły, których przedstawiciele wyrazili zainteresowanie uczestnictwem w kolejnych edycjach, podobnie jak zagraniczne organizacje trzeciego sektora, chętne do nawiązania współpracy w przyszłości.

adres:

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10/1
00-666 Warszawa
Tel. (022) 875 85 40
www.ceo.org.pl

„Integracja społeczna przez sport”

Wnioskodawca:

MKS Gogolin, Polska

Uczestnicy:

ARISZ Szekesvehervar, Węgry
HBK Helsingborg, Szwecja

Bazując na najnowszych badaniach socjologicznych oraz własnych doświadczeniach w pracy z młodzieżą, działacze trzech organizacji sportowych związanych z amatorską piłką nożną postanowili stworzyć platformę współpracy.

Wyżej wymienione organizacje ze Szwecji i Węgier w codziennej pracy zajmują się integracją społeczną młodzieży z dysfunkcyjnych rodzin. Piłka nożna jest dla nich środkiem do przełamywania blokad w kontaktach młodzieży z rówieśnikami, a tym samym do zapobiegania pogłębianiu się zachowań patologicznych.

W Polsce i na Węgrzech głównym powodem tworzenia się środowisk dysfunkcyjnych jest bieda, często będąca wynikiem wieloletniego marazmu ekonomicz-

Działanie 2

Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie

Poddziałanie 3

Wsparcie dla projektów inicjowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego

no-społecznego i kulturalnego oraz niechęci do pracy. Często problem ten dotyka nie tylko pojedynczych rodzin, ale wręcz całych miasteczek. Z kolei w Szwecji integracja społeczna dotyczy przede wszystkim emigrantów, którzy stanowią aż 40% zespołu HBK Helsingborg.

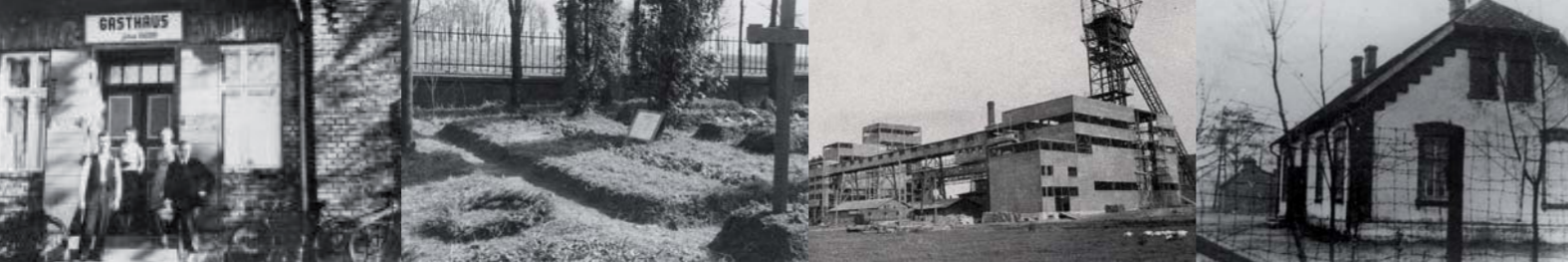
Projekt składał się z trzech spotkań, które odbyły się w każdym z miast w nim uczestniczących. Wzięli w nich udział działacze, młodzież i wolontariusze. Napięty harmonogram obejmował seminaria, pokazowe treningi i spotkania z lokalnymi organizacjami.

Każdy z klubów wniósł swoje specyficzne doświadczenia i pomysły. Dzięki stworzeniu platformy współpracy działacze mogli nie tylko omówić dotychczasowe osiągnięcia i sposoby działania, ale też, a może przede wszystkim, poszukać nowych, nowatorskich sposobów pracy z wymagającą młodzieżą.

adres:

Miejski Klub Sportowy w Gogolinie
ul. Krapkowicka 6
47-320 Gogolin
Tel. 0 506 024 205
www.mksogolin.pl

„Trasa pamięci”, Brzeszcze, Polska

Działanie 4

Aktywna pamięć europejska

W latach 1942–1945 w Brzeszczach znajdowały się dwa podobozy KL Auschwitz-Birkenau: Jawischowitz — jeden z największych, w którym przebywało 2500 więźniów pracujących w lokalnej kopalni węgla kamiennego, oraz Budy — w którym poza więźniami pracującymi przy melioracji stawów umieszczono kompanię karną więźniarek. Od samego początku istnienia obozów lokalna społeczność wykazała bohaterską postawę, pomagając więźniom i podejmując niezwykle ryzykowną działalność konspiracyjną.

W 2008 roku gmina Brzeszcze stworzyła projekt upamiętniający tamte wydarzenia, chcąc wzmocnić proces przekazywania wiedzy młodszemu pokoleniu. W jego ramach przeprowadzono między innymi wywiady z żyjącymi świadkami.

Na projekt „Trasa pamięci” składa się kilka elementów. W najważniejszych miejscach postawiono tablice pamiątkowe. Wydano dwie książki: „Gmina Brzeszcze w latach okupacji niemieckiej 1939–1945. Przewodnik po wybranych miejscach pamięci” oraz przetłumaczoną z francuskiego „Jawischowitz, podobóz Auschwitz”. Zrealizowano też filmowy reportaż historyczny, w którym bohaterowie tamtych dni opowiadają o obozach i pomocy niesionej ich

więźniom. Powstała także strona internetowa projektu (www.trasapamieci.brzeszcze.pl), na której można znaleźć informacje o nim.

Podsumowaniem projektu była trzydniowa wizyta gości z Francji — autorów książki o obozie Jawischowitz, przedstawicieli francuskiego Stowarzyszenia na rzecz Pamięci o Auschwitz. W Programie przygotowano spotkania z młodzieżą, spektakl poetycki i pokaz filmu zrealizowanego w ramach projektu. Ostatniego dnia przygotowano konferencję, która była podsumowaniem wizyty oraz czasem na wspomnienia i rozmowy z gośćmi, mieszkańcami, realizatorami projektu i młodzieżą. www.trasapamieci.brzeszcze.pl

adres:

Urząd Gminy w Brzeszczach
32-620 Brzeszcze
ul. Kościelna 4
Tel. (032) 77 28 500
www.brzeszcze.pl

Seminarium Miejsc Pamięci

Wnioskodawca:

Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego, Polska

Partnerzy:

Centrum Badań nad Historią Współczesną, Niemcy
Akademia Ewangelicka, Niemcy
Fundacja Badań nad Dyktaturą, Niemcy
Europejska Sieć „Pamięć i Solidarność”

Odmienne postrzeganie komunizmu i porządku politycznego wynikającego z paktu Ribbentrop-Mołotow jest jedną z przeszkód w wypracowaniu wspólnej interpretacji okresu komunizmu w krajach Europy wschodniej i zachodniej. W 70. rocznicę zawarcia paktu Miejsce Pamięci Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego wraz z partnerami stałymi i zaproszonymi specjalnie do tego projektu (warszawska Europejska Sieć „Pamięć i Solidarność” oraz berlińskie Centrum Pamięci Niemieckiego Ruchu Oporu) zorganizowało rozbudowane seminarium.

Najważniejszą częścią projektu była trzydniowa konferencja w Krzyżowej, w której wzięło udział ponad 50 uczestników: przedstawiciele miejsc pamięci, centrów badawczych, muzeów i wyższych uczelni, a także niezależni historycy, studenci, wolontariusze i reprezentanci innych środowisk z 10 krajów Europy — także z Białorusi, Ukrainy i Rosji. Swoje wystąpienia mieli również świadkowie czasu — dysydenci z Estonii, Łotwy i Rosji, dzięki którym spotkanie nabrało

Działanie 4

Aktywna pamięć europejska

wymiaru międzypokoleniowego. Na konferencji zaprezentowano nową metodologię i podejście w kształceniu nieformalnym i muzealnictwie dotyczące obu totalitaryzmów XX wieku.

Otwartym dla publiczności punktem programu była debata zorganizowana na Uniwersytecie Wrocławskim, która okazała się wielkim sukcesem, gromadząc dużą publiczność w różnym wieku. Ponadto przez dwa dni, pod hasłem „Jak współpracujemy z Rosją” obradowali w Krzyżowej multiplikatorzy z Polski i Niemiec.

Druga część seminarium odbywała się w Niemczech. Uczestniczyli w niej przede wszystkim przedstawiciele nowych państw członkowskich i państw spoza Unii. Tu również, poza profesjonalnymi wystąpieniami historyków, odbyła się publiczna debata.

Wyjątkową jakością projektu podkreślają dwa wydarzenia artystyczne. W Krzyżowej zorganizowano wieczór autorski prześladowanej w przeszłości rosyjskiej poetki i tłumaczki Natalii Gorbaniewskiej, podczas którego autorka prezentowała swoją twórczość i opowiadała o własnych przeżyciach. Z kolei w Berlinie Akademia Ewangelicka przygotowała efektowną inscenizację multimedialną złożoną z materiałów historycznych i tekstów literackich.

adres:

Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego
Krzyżowa 7
58-112 Grodziszczce
Tel. (74) 85 00 300
www.krzyzowa.org.pl

PYTANIA

ROZDZIAŁ 3

W tym rozdziale znajdują się odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, kierowane do Punktu Kontaktowego Europa dla Obywateli. Gotowe wnioski wysyła się wprost do Agencji Wykonawczej EACEA, jednak wątpliwości związane z jego przygotowaniem i rozliczeniem można konsultować w języku polskim z pracownikami Punktu Kontaktowego. Często zdarza się, że potencjalni beneficjenci nie wiedzą, jak napisać projekt. Dzięki rozmowie z doradcą z Punktu Kontaktowego, przygotowanie merytoryczne i techniczne projektu staje się dużo prostsze.

Najczęściej zadawane pytania

Czy Agencja akceptuje faktury wewnętrzne (noty) w rozliczeniu końcowym?

Faktury akceptowane przez Agencję to takie, które obciążały finansowo beneficjenta, a dana płatność została zarejestrowana w jego księgowości.

Czy organizacja będąca liderem jednego projektu może być partnerem w drugim projekcie?

Tak, może być.

Czy uniwersytet może być beneficjentem projektu jako instytucja badawcza?

Tak, uniwersytet jest organizacją, która może ubiegać się o dotacje z działania 4.

Czy organizacja, która dopiero zarejestrowała swoją działalność, może być zwolniona z przesyłania dokumentu rachunek zysków i strat za ostatni rok obrotowy?

Nowo powstała organizacja jest zwolniona z dokumentowania swojego stanu finansowego (rachunek zysków i strat), jeśli takowy nie istnieje. Należy przy tym pamiętać, że agencja może nie zgodzić się na przefinansowanie 50% kosztów projektu.

Czy przefinansowanie dotyczy tylko projektów z kategorii „produkcja i realizacja”, czy także z kategorii wydarzenia?

Przefinansowanie dotyczy obu kategorii projektów.

Kto jest uczestnikiem projektu w projektach z kategorii produkcji i realizacji?

W działaniu 4. w projekcie z kategorii produkcja i realizacja jego uczestnicy to także koordynatorzy, organizatorzy, uczestnicy wydarzeń (jeśli takie występują)

i ewentualni prelegenci w ramach planowanych wydarzeń — warsztatów, seminariów itd.

Czy przy wysłaniu sprawozdania końcowego (w ciągu 2 miesięcy po zakończeniu projektu) decyduje data wysłania (stempel pocztowy), czy data doręczenia sprawozdania do Brukseli?

Decyduje data stempla pocztowego.

Czy wszystkie załączniki należy przesłać z wnioskiem on-line?

Tylko 2 załączniki są wysyłane z formularzem on-line (declaration of honour i grant calculation sheet). Pozostałe załączniki muszą być wysłane pocztą wraz z wydrukowaną wersją wniosku.

Czy władze lokalne biorące udział w spotkaniach mogą być zaliczane do uczestników projektu i w związku z tym, czy można doliczyć na nie kwoty ryczałtowe przypadające na uczestnika z danego kraju?

Tak, władze lokalne, a dokładniej ich przedstawiciele z kraju — organizatora projektu — mogą być zaliczani do uczestników projektów.

Czy agencja daje wytyczne odnośnie rozmieszczenia logo na publikacjach wydanych w ramach projektu? Czy logo może być wydrukowane na ostatniej stronie publikacji?

Wymagane logo może znaleźć się na ostatniej stronie publikacji. Zdrowy rozsądek podpowiada jednak, że powinno się ono znaleźć w widocznym miejscu. Ta sama zasada dotyczy logo umieszczonego na stronie internetowej.

Najczęściej zadawane pytania

Czy do udziału w Programie można zaprosić kraje niebędące członkiem UE? Jeśli tak, to gdzie należy je wpisać we wniosku?

Zaproszone do udziału w projekcie kraje trzecie, np. Ukraina, nie są traktowane jako partnerzy w projekcie (nie można zatem dla uczestników projektu z tych krajów policzyć stawek ryczałtowych). Niemniej informację o współpracy z takim krajem należy umieścić we wniosku — w opisie projektu.

Jaki przelicznik z euro na złotówki należy zastosować przy sporządzaniu sprawozdania końcowego?

Podczas jego sporządzania kurs wymiany, jaki należy zastosować do rozliczenia budżetu krajów spoza strefy euro, odpowiada oficjalnemu kursowi z miesiąca sporządzania tego sprawozdania (zobacz:).

Czy koszty koordynacji powinny być w jakiś sposób dokumentowane i czy należy się z nich rozliczać?

Dofinansowanie koordynacji jest realizowane za pomocą stawek ryczałtowych. Beneficjent nie będzie proszony o udokumentowanie tych kosztów ani przedstawienie żadnych rachunków.

Czy organizacja ubiegająca się o grant na bieżącą działalność może składać jeszcze wniosek o grant na projekt?

Tak, można otrzymać dofinansowanie zarówno na projekt, jak i grant na bieżącą działalność.

Czy w przypadku rozliczania budżetu część faktur może być zapłacona po okresie kwalifikowalności — oczywiście przy fakturach mieszczących się w tym okresie?

Tak. Faktura musi być wystawiona najpóźniej w ostatnim dniu kwalifikowalności projektu. Płatność może być dokonana później.

Jeśli organizacja prosi o wieloletni grant na bieżącą działalność, jak ma wypełnić formularz budżetowy napisany dla rocznych dotacji?

W przypadku wieloletniego grantu organizacja wpisuje w formularzu budżetowym tylko grant na jeden rok.

Czy formularze on-line po wydrukowaniu powinny być parafowane bądź podpisane?

Nie, podpisać należy tylko dokument — declaration on honour.

Czy należy bindować bądź spinać wydrukowane wnioski przed wystaniem do Brukseli?

Wydrukowana wersja wniosku wysłana do agencji powinna być schludna, aby jego lektura była łatwa i kartki nie rozsypywały się. Sposób przygotowania jest dowolny. Należy pamiętać, aby na kopercie napisać numer automatycznie nadany wnioskowi (submission number).

Co się stanie, jeśli przewidziana w projekcie liczba uczestników zmniejszy się z przyczyn niezależnych od organizatora lub też uczestnicy z któregoś z miast nie przyjadą?

Agencja nie karze za zmniejszenie się liczby uczestników w projekcie. W takim przypadku przyznane stawki ryczałtowe są proporcjonalnie mniejsze w zależności od faktycznej liczby uczestników, jaka widnieje na podpisanej liście obecności.

Instytut Adama Mickiewicza
ul. Mokotowska 25
00-560 Warszawa
tel/fax: (22) 44 76 125

www.europadlaobywateli.pl
www.iam.pl

Partner organizacyjny:

Redakcja i projekt graficzny:
Michał Kowalski
508 186 188

Korekta:
Katarzyna Rogowska

Koordinacja:
Agata Etmanowicz
Maria Rogala
Krzysztof Janicki

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

